

OB ŠTIRIDESETI OBLETNICI

Pred štiridesetimi leti je 6. decembra 1918 umrl v Ljubljani največji slovenski pisatelj Ivan Cankar. Vsi slovenski listi so se spominjali obletnice v domovini in tujini Tudi Glas je mislil posvetiti jubileju nekaj člankov in so bili sodelavci zanje že naprošeni Toda razni vidiki in nujne potrebe tekočih zadev so nam onemogočile, da bi mogli zamisliti izvesti. Ko je v letu 1956 bila osemdesetletnica pisateljevega rojstva, se ga je Slov kult. akcija spomnila s posebnim kulturnim večerom in je Glas posvetil večeru dve strani.

Mimo je jubilej, ni pa izostala skrb in ljubezen, ki v vseh spominskih člankih o Cankarju veje iz vsake zapisane vrstice. Kakor drugod, preveča tudi nas zavest pravega spoštovanja, ki smo ga dolžni velikemu pisatelju. In v čem bi moglo biti bistvo vrednotenja Cankarjevega dela? Pač samo v vztrajnosti, s katero skušamo ohraniti in se boriti za usodo svobodne slovenske besede v zamejstvu. Letos bomo slavili jubilej: peto obletnico ustanovitve Slovenske kulturne akcije. Ko smo jo ustanavljali, smo si bili svesti, da se položaj slovenske knjige od Cankarjevih časov sèm ni mnogo spremenil, v mnogih ozirih celo poslabšal. Slovenski pisatelj se mora uveljaviti za svoje ime in delo z istimi težkimi ovirami, ki jih je bil Cankar. Veljava slovenske besede še vedno ni ustaljena. Kmalu po Cankarjevi smrti so morali v domovini trgati njegove sestavke iz slovenskih čitank; pred kratkim so na kongresu jugoslovanskih književnikov v Beogradu morali slovenski pisatelji braniti pravico Slovencev do svojega lastnega književnega jezika. Pred desetletji je bil kulturni delavec revež, ako si je hotel ohraniti pravico svobodnega izražanja, danes smejo v domovini izhajati samo dela tistih pisateljev, ki so se podredili kontroli režima. Za druge ni ne dela ne jela.

Pisateljevo delo — in delo vsakega kulturnega delavca — mora segati čez meje naroda in pomagati graditi pravične osnove skupne kulturne zgradbe vsega človeštva. Cankar je s svojim delom globoko zarezal v brazde svetovne literature in mnogo njegovih del je danes skupen zaklad vsega človeštva. Režimu priljubljeni pisatelji v domovini smejo nositi svoja dela na svetovne trge. Mi se s svojimi skromnimi sredstvi ohranjamo — ne zato, da bi se uveljavili tam, kamor imajo drugi lažji dostop, ampak zato, da izpričujemo, da slika slovenske kulturne delavnosti ne more biti popolna, ako ni vpoštovana tudi naša, zgrajena na osnovah prave svobode. Nekaj smo že dosegli, drugo se nam odpira!

Cankarjevemu spominu se skušamo trajno oddolževati predvsem z delom. Toda to ni dovolj! Vsaj po svoji smrti postane pisatelj last vsega naroda in kakor slavimo Cankarjev spomin skupno vsi, tako moramo združeno skrbeti za ohranitev temeljev tistih ustanov in naprav, ki skrbijo za našo navzočnost in rast v zboru idej in tokov sodobnega sveta. Cankarjevo delo in njegov spomin ne bomo ohranjali in častili lepše kot s spoznanjem, da moramo ohraniti in primerno podpirati tiste, ki slede njegovim navodilom in skušajo bogatiti dediščino njegovega duha zaenkrat izven mej domovine.

SLOVENSKA KULTURNA AKCIJA

Založba naročnikom in prijateljem:

I Z Š L O	Neva Rudolf
NOVA ZEMLJA	ČISTO MALO LJUBEZNI
K. VI. Truhlar	Črtice
Pesmi	Opremil arh. V. Sulčič
Opremil Fr. Papež	Cena:
Cena 30.— pesov	broš. 35.— vez. 50.— pesov

K m a l u b o i z š l o :

Avrelij Avguštin - Fr. Ks. Lukman

AVRELIJ AVGUŠTIN — FR. KS. LUKMAN
KNJIGA O VERI, UPANJU IN LJUBEZNI

E N C H I R I D I O N

Vključeno v izredno izdajo za leto 1958

Tretja šte. IV. letnika Meddobja je v tisku in bo verjetno izšla že v prvi polovici februarja. Iz vsebine navajamo:

PESMI: Milena Šoukal je prispevala ciklus pesmi Pisma, Valentin Humar nastopa prvič s pesmijo Večerni pogovor.

PROZA: Vinko Beličič sodeluje z dvema črticama: Pred začetkom pisma in Goli jesen; s črtico je zastopan tudi F. Frank Bukvič Novi sosedje. Odlomek iz romana objavlja Ruda Jurčec, Vlak v Bariloče.

ESEJI: Pavel Krajnik je napisal esej ob Pasternakovem Dr. Živagu; iz rokopisne zapuščine Fr. Ks. Lukmana so objavljena Tri pisma Avrelija Avguština. Ivan Ahčin je prispeval esej Svoboda v demokraciji; pesnik Vladimir Kos je napisal razmišljanja Čisto na robu; Ruda Jurčec nadaljuje pod zaglavjem Škrme, besede, misli: Dogaňanje je skromno; A. Šuštar je napisal esej o Sodobnem nemškem slovstvu. Robert Mazovec je napisal poročilo o Dveh knjigah o ZDA.

Slede zapiski in podatki kulturne kronike.

OPOZORILO!

Izlet Slov. kult. akcije, ki ki naj bi bil 1. febr. 1959 v Lanus, je odložen na poznejši čas. Datum bomo objavili pravočasno.

UPRAVA

— Koncem novembra je bil v Beogradu peti kongres pisateljev jugoslovanskih narodov. Dosedanji predsednik je bil Josip Vidmar, ki je imel tudi glavno predavanje. Izjavljal je, da so pisatelji v Jugoslaviji že dosegli svobodo v izbiri stila in vsebine. Po predavanju je bila obširna debata o tem, kakšno veljavo imajo sklepi zadnjega kongresa partije za umetnike in pisatelje. Poleg Vidmarja je največ govoril Juš Kozak. Zanimivo je, da so govorili tudi o Pasternaku in obsodili sovjetsko gonjo proti Nobelovemu nagrajencu.

— Knjigarna Kohary Verlag v Münchenu ima poseben oddelek za slavistiko. Zbira gradivo in knjige zlasti iz jugoslovanske književnosti. Izdaja poseben buletin "Slavica", kjer podaja pregled hrvatskih, srbskih, slovenskih, bolgarskih in macedonskih knjig ter publikacij, ki jih ima v zalogi. Oddelek vodi dr. Rudolf Trofenik, bivši tajnik pravne fakultete v Ljubljani.

Tiska se:
ZGODOVINSKI ZBORNİK

odmevi

Društvo Slovencev v Mendosi izdaja list "Glasnik", ki v decemberski številki 1958 prinaša poročilo o knjigi Mirka Kunčiča Gorjančev Pavlek. Pisec pravi med drugim:

"...ni šlo drugače. Moral sem knjigo kar brati, ko je bilo pa tako zabavno in zanimivo. Povest je zares mikavna in sodobna. Branje je tako zanimivo in podučno, da bi bilo treba kar naslov spremeniti in dejati "povest za stare in mlade". S srcem mora slovenski človek nekje koreniniti. Namesto kričavih tujih knjižur — berite slovenske knjige. V tem grmu tiči zajec, premalo cenimo slovenske knjige..."

Iz Pariza piše Slov. kult. akciji g Franci Rode CM. in pravi:

"Najprej lepa hvala za Meddobje in Glas SKA. To mi bo ogromno koristilo, saj mi pomeni edino slovensko branje, poleg tega sem pa na tekočem o slovenskem in svetovnem kulturnem življenju. Vidim, da SKA izdaja res pomembne knjige, kot na pr. Ljubljanski triptih. Ob branju slovenskih romanov sem se včasih vprašal: kaj slovenski človek res nima nikakih metafizičnih problemov? Izgledalo je, da je vse njegovo življenje v ljubezni do konkretnih ljudi ali v mržnji do njih. Da bi prišel iz tega sveta v višji svet, da bi začutil v sebi višji problem, o tem skoraj ni sledu. V Ljubljanskem triptihu je pa glavna ideja boj med Bogom in človekom, 'l'unique aventure', kot pravi Bernanos. Da, Ljubljanski triptih je na višini Greenovih ali Bernanosovih romanov."

"Slovenska država" v Kanadi objavlja v decemberski številki dolgo kritično poročilo o knjigi Karla Mauserja Jerčevi Galjoti. Napisal ga je Zagorc. Poročilo zaključuje z besedami:

"Prapričan sem, da ima avtor "Jerčevih galjotov" v sebi mnogo volje in vztrajnosti, ki je ena pglavitnih odlik vsakega pisatelja, ob kateri mora vztrajati kot vsi ljudje od dobrem in slabem. Zato knjigo o "Jerčevih galjotih" na tujem še posebej priporočamo."

Ista številka prinaša tudi poročilo istega avtorja o reviji Meddobje IV, 1-2. Med drugim pravi:

"...rad bi samo na kratko povedal svoje misli o tej prevažni slovenski kulturni reviji, ki izhaja v Buenos Airesu. V Kanadi živim komaj nekaj mesecev. Imel sem priliko prebrati samo nekaj števil te revije, o kateri pa lahko govorim v superlativih. Zri se mi, da je edina tovrstna revija na zapadu, ki dobro služi predvsem izobražencu. Revija, ne samo da ohranja slovenski besedni zaklad, ampak ga razvija in širi." — Ko podrobno komentira nekatere glavne prispevke, piše v zaključku: "Če Meddobje ni našlo pravih bralcev, pa je našlo pravo pot, ki vodi od priznanja do priznanja. Prepričan sem, da je to predvsem zasluga spretnega vodstva uredništva, zato želim, da bi revija še naprej ostala pri tej kvaliteti ali pa se celo izpopolnila, bo vršila večje kulturno poslanstvo med Slovenci na tujem, kakor večina ostalega slovenskega časopisja."

"Slovenska pot" revija, ki izhaja v Buenos Airesu, prinaša v svoji številki 3-4, VI obširno poročilo in komentar ob predavanju Rude Jurčeca Svet Ljubljanskega triptiha (Kult. večer dne 3. maja 1958 v dvorani Bullrich). Razprava je poseben esej zase in ga je napisal Pavle Verbič.

obrazi in obzorja

OB PREVODU DANTEJEVEGA PEKLA

Da zainteresiramo občinstvo s pomembnostjo te izdaje, smo se obrnili na prevajalca dr. Tineta Debeljaka in mu stavili nekaj vprašanj, tičočih se njegovega prevoda.

"Kdaj in zakaj si začel s prevajanjem Dantejeve Božanske komedije?"

"Dante je bil v naši hiši tradicija. V "naši hiši" mislim v Ljubljani Zarnikova 17, kjer je več kot desetletje prevajal Božansko komedijo pokojni msgr. dr. Jože Debevec in jo tudi prvi od Slovencev v celoti in v verzih prevel. Bil je naš "stric buk", kakor ga je imenoval s prvimi besedami moj sinček, ki je njegovo ogromno "bukvo", Danteja z Doréejevimi ilustracijami, prenašal iz sobe v sobo. Ko je stric umrl, sem po njem prevzel sicer Dom in svet, na Danteja pa nisem mislil. Pustil je v zapuščini nekaj spevov v novih prevodih z moškimi in ženskimi rimami, ker je pripravljaval antologijo iz Božanske komedije za Šolarjevo Cvetje; in te sem oddal — če se ne motim, tja, kamor so bili namenjeni.

Prišla pa je vojna in z njo laška okupacija. Zahteva cenzure je bila na pr., da v Slovencev koledar moramo dati nekaj iz italijanske literature. Spomnil sem se Debevečevega prevoda Danteja in izbral iz njega zadnje tri speve Pekla, kjer so kaznovani izdajalci prijateljev 'domovine' monarhije in Kristusa. Kot nalašč! Prav z laškim avtorjem bomo govorili za svojo stvar! Obrčal sem Debevečev prevod, in ga začel popravljati. Popravil sem eno rimo, treba je bilo spremeniti celo tercino. Spremenjena tercina je spodmaknila drugo in ta vso konstrukcijo speva in videl sem, da s popraviljem ne pridem nikamor. Laže, hitreje in točneje bi opravił z novim lastnim prevodom. In tako sem te tri nove zadnje speve priobčil z Doréejevimi ilustracijami in prevod posvetil njegovemu spominu. Ker sem imel uspeh s prevodom (laskavo ga je ocenil prof. Damiani v Rimu) sem za drugo leto pripravil za DS še nekaj spevov: o peklenkem kaznovanju vseh "nevtrancev" ("OR" v odločilnih trenutkih - III), o "zvestih kralju" do samoubijstva (XIII) in o prekletstvu "tiranov" (XII) žejnih tuje krvi in zemlje. Tako so tudi ti imeli politično ost, kar je laški cenzor čutil in črtal Dantejev spev proti tiranom. Toda kdor ima DS tega leta, lahko ugotovi, da sem v uvodnih besedah napisal "priobčujemo dva speva XII. in XIII.", in se lahko začudi, zakaj XII. ni! Ost Dantejeva proti Mussoliniju je zgrešila, toda da je bila sprožena, je dokaz podan. Nato sem nadaljeval s prevodom in celotni Pekel v prvem zasnottku dal prof. Alešu Ušeničniku v popravo. Napisal mi je precej opomb, ki sem jih z veseljem vpošteval. Hotel sem prevod priobčiti v Slovencevi knjižnici, pa me še čas prehitel. Nato je šel Dante z menoj vnovič na svojo izgnansko pot.

Tako je prišel Dante na svoji emigrantski poti z mano v Buenos Aires. Tu sem ga še enkrat temeljito popravil, največ s pomočjo prijatelja Marija Rudeža, ki ima Božansko komedijo v mezinu in je pripravljen odgovarjati na vprašanja tudi pred televizijo, kamor se je prijavil. Imel sem torej dobrega "strokovnega svetovalca", za kar sem mu hvaležen.

"Zakaj nov prevod, če imamo že Debevečevega?"

"Danteja so prevajali v slovenščino v odlomkih Vraz, Koseski, Ušeničnik, Župančič in Gradnik. Koseski je prevel več Pekel in ga knjižno izdal v zbranih spisih pri Matici. Celotni prevod, ki ga je Debevec priobčeval v Domu in svetu od leta 1910 dalje, ni izšel nikdar knjižno, kar je bila velika škoda, pa tudi sramota katoliškega založništva tistega časa. Kakršenkoli naj je že bil prevod, za svojo dobo je bil veliko delo. Toda na vsakem koraku se mu pozna, da ga je opravljal "profesor" in ne pesnik. In to je glavna napaka prevoda. Mučič se pri branju te poezije, namesto da bi jo užival. Namesto orlovskega pesniškega poleta, se muči misel kot krt med razori verzov. Tako se je zgodilo, da nam je Dante postal zgled neužitne poezije, ter smo pri branju kar spuščali tekst in spoznavali Komedijo iz komentarja. Zato je bil potreben nov prevod. Mene ni sicer v prevajanje nagnala notranja potreba, temveč čisto zunanji vzmeti: svaštvo z Debevcem kot varuhom njegove zapuščine, ter okupacija, v kateri mi je samo Dante mogel nuditi orožje proti

iz. uprave

Lansko leto je Slov. kult. akcija razpisala prednaročbo na Debeljakov prevod prvega dela Dantejeve Božanske komedije PEKEL z opombo, da ga bo izdala, če se bo oglasilo določeno število prednaročnikov. Ker se je pokazalo zanimanje za prevod, se je odločila, da ga izda še v prvi polovici tega leta. Ob napovedi je določila tudi cene (v Argentini. broš. 50.— vez. 70.— pesov), ki so sicer danes po tolikšnih poviških grafičnemu delavstvu že nestvarne. Toda kljub takim razmeram hoče založba držati besedo ter vztraja z omenjenimi cenami za tiste, bodo do konca marca (žig poštnega pečata) plačali naročbo v gotovini. Lahko se naroče pod istimi pogoji tudi drugi, ki še niso javili svoje prednaročbe, če jo plačajo do omenjenega dne. Po tem roku bodo cene občutno višje v razmerju z novimi razmerami v Argentini.

kronika

— Naše naročnike in prijatelje v Italiji prosimo, da nam oprostite da je tiskovna napaka v Glasu št. 1 - VI podala napačno ceno za pesniško zbirko Nova zemlja za Italijo. Posamezni izvod v Italiji stane 450.— lir. Vljudno prosimo oprostjenja.

— Literarne kroge v domovini pretresajo hudi dogodki. V novembru so imeli književniki kongres v Beogradu, kjer je predsedoval zasedanjem Jože Vidmar. V svojih govorih je ponavljal mnenje, da je pisatelj v Jugoslaviji svoboden v vsebinskem in stilnem pogledu. Listi v Trstu pa pišejo, da temu ni tako. Štirinajstdnevnik "Demokracija" navaja, da so se morali slovenski književniki v Beogradu spet otresati očitkov nekaterih srbskih in hrvatskih tovarišev, češ da slovenščina ni samostojen jezik in da naj pospeši proces "stapljanja". Odpor in borbo slovenskih pisateljev so podprli tudi nekateri ljubljanski listi (Naši razgledi) in zavračali obnovitev vrazovščine v novi obleki. Na kongresu so tudi govorili o Pasternaku in soglasno obsodili sovjetsko gonjo proti avtorju Dr. Živaga. Niso se še polegli zvoki kongresa, ko je v Ljubljani izbruhnila afera okoli tega, da je Državna založba zavrnila rokopis Kocbekove Listine. Če je založba v Ljubljani odklonila rokopis, so bili založniki v Beogradu mnogo bolj širokosrčni in izdali delo srbskega pisatelja Cosića Nemi smodnik. Izid knjige je bil za srbski in jugoslovanski trg prava senzacija, ker je v mnogih ozirih delo še hujša obsodba režima, kakor pa je to bilo v obeh delih Milovana Djilasa. Cosićev rokopis so že pograbile inozemske založbe in napovedujejo z njim svetovno afero, podobno oni okoli Dr. Živaga. Cosić je bil v nemilosti že od leta 1950 in založbe niso imele poguma objavljati njegovih del. Ko je pa v Moskvi nastopila v letu 1956 "odjuga", je začel Cosić ponujati svoj rokopis.

Ker se medtem napoveduje sprememba smeri režima v Beogradu, je Nemi smodnik izšel prav v času, ko je to najbolj nerodno.

Tiska se:

M E D D O B J E IV, št. 3

njej in razmeram v njej. Danes v domovini te moje fragmente ignorirajo (Janeževa prva in druga izdaja!). Toda potrebo po novem prevodu sem čutil, ko smo nekaj časa mislili na to, da bi Debevčev prevod izdali v Slovenčevi knjižnici.

Naslanjal sem se pri svojem delu sicer na njegov prevod, toda služiti mi je mogel predvsem v razumevanje teksta, ne da bi mogel mnogo prevzeti pesniškega iz njega. Z novim prevodom sem hotel podati predvsem estetsko uživanje pesnitve, ponazoriti njegovo poetično vrednost. Stvarni komentar, ki sem ga podal, naj samo estetsko uživanje okrepi. Kdor pa bo hotel študirati Danteja, bo še vedno prisiljen seči po originalu.

"Kakor je znano, je v domovini končal nov prevod Pekla pesnik Gradnik, ki ga je dal recitirati po tržaškem radiju. Zakaj nov knjižni prevod v emigraciji?"

"Z Božansko komedijo je tako: vsak pomembnejši pesnik rad pomeri svojo izrazno nazornost in pesniško spretnost z Dantejevim priznanim verzništvom. V Gradnikov prevod verujem, da je boljši kot moj, ker ga usposablja za ta posel vse: rojstvo v furlanski družini in pesniška klasičnost. Toda vsak kulturni narod ima več prevodov Danteja in vedno zopet nastajajo novi. In če ga domovina samo napoveduje, zakaj bi ga emigracija že ne izdala? In — ali ni stvarna škoda, da propada delo desetih let zato, ker je neke druge napovedan nov prevod, o katerem pa obstaja dvom, če bo sploh to najbolj katoliško delo izdano v komunistični državi? In zakaj naj bi politična emigracija ne imela svoje izdaje največjega pesnika iz politične emigracije vseh časov? Saj je Dante hodil v vsem našo pot in brez njegove emigracije bi svet ne imel Božanske komedije! To stoji v vseh biografijah. Božanska komedija ja zadnji duhovni upor obupanega političnega emigranta! Kot nam se je godilo pesniku: izgnan iz domovine, kjer so mu zaplenili hišo, iz nje pogнали otroke in ženo, njega obsodili na smrt na grmadi, če se vrne; blodil je v tujini od dvora do dvora, stopal v vojaške zveze, pisal pisma kraljem vsega sveta za pohod na sovražnika; opustil je tudi to misel, postal je osamljen emigrant, in se zatekel v svoj svet domišljije, v katerem je kot suveren pesnik svobodno sodil svet po svojem gledanju. Kot pesnik se je dvignil nad vso bedo emigracije, in papeži in cesarji, sovražniki in prijatelji so mu bili samo še snov za ustvarjanje njegovega duha. Kot pesnik je zamislil svojo podobo pravičnejše ureditve sveta, ki jo kot politik ni mogel uveljaviti. V umetniškem sproščanju je našel popolno izrazilo svojega emigracijskega občutja: trpljenja, demotiviranja in lastnega duhovnega odrešenja. Kakšen zgled in poziv vsem emigrantskim umetnikom! S Komedijo je postavil novega, z notranjim krščanstvom prepovednega človeka kot temelj bodoče pravične ureditve sveta. Kot emigrant je po izgubi domovine in upa na vrnitev našel svoj smisel v delu za prenovitev človeštva. Emigracija je njegovo obzorje razmaknila in njegov cilj postavila vse višje nad domače prepire. Postal je Altissimo poeta! Sedaj ni hotel domov, čeprav so ga vabili: poslali so mu otroke in emigracijo in njega bi sprejeli nazaj v domače občestvo, da se po vrnitvi javno pokasa svojega dejanja. On je to poniževanje odklonil: hoče se vrniti domov kot pesnik, samo pod pogojem, da ga kronajo v katedrali! Po smrti so to storili z njegovim imenom: Dante je umrl v Ravenni in večkrat so Firenze prosile za njegovo truplo; niso ga dobile. Zato so postavili v cerkvi podobo pesnikovo, odeto v priorski, (županski) plašč in z lovorjevo krono, postavili jo na njegov nagrobnik, ki še do sedaj čaka njegovega prahu... Emigrant je premagal krutost domovine — z umetnostjo! Zakaj naj bi torej slovenska emigracija ne imela svojega prevoda Danteja? Največjega emigrantskega pesnika vseh časov? V svojo pobudo in vzpodbudo, rešiti se iz težav in bede v svobodo duha! Zakaj njegovemu delu ne bi emigracija pisala v emigraciji svojega komentarja? Zakaj ne bi z njim stopila z domovino v tekmo in ga poslala v domovino kot glasnika emigrantske usodnosti sploh in naše udeležbe v njej: pomagati z duhom prihodu boljšega človeštva in sedanjega kraljestva pekla v kraljestvo svetega Duha?"

Vse to me je navdalo, da sem ponudil svoj prevod SKA. Odziv v občinstvu na vabilo mi je priča, da razumevamo slovenski emigranti pomembnost pesnitve kot take, pa tudi knjižne izdaje posebej, za kar sem hvaležen založbi in naročnikom."

P. B.

odmevi

V Slovenski besedi je izšla kritika knjige: Karel Mauser *Jerčevi galjoti*, ki jo je napisal Tine DUH. Prinašamo nekaj izvlečkov:

"Jerčevi galjoti so (Mauserjeva) najboljša in najbolj dozorela povest... Mauser je tudi v tej povesti idealist, obenem pa nehoté tudi moralist: vsak greh se kaznuje že na tem svetu.

Jerčevi galjoti so slika gorenjske vasi, kakršna je bila nekoč, slika, ki je šla s pisateljem v tujino, slika, ki jo nosimo v srcu vsi, ki smo ob odhodu iz domovine izgubili stik s stvarnostjo, kakršna je sedaj.

Čeprav so Jerčevi galjoti izrazito ljudska povest, nam ta vendarle kaže Mauserja kot umetnika s polno mero zarave in izvirne ustvarjalne sile."

Dva zvezka *Meddobja* sta ocenjena v isti številki Slovenske besede. Tudi ti poročili je napisal Tine DUH. V uvodu pravi o reviji, da "je to odlična revija Slovenske kulturne akcije v Buenos Airesu, ki na svojih straneh združuje slovenske kulturne delavce v zamejstvu. V omenjeni številki so objavljeni prispevki iz štirih držav."

O prvem zvezku novega letnika piše, "da slovenski kulturni delavec v tujini ustvarja naprej, čeprav

v tujem okolju, obenem pa pozorno sledi kulturnim dogodkom po svetu in v domovini. Najdemo v tej številki *Meddobja* imena sodelavcev, ki se prvič oglašajo. Vkljub velikim materialnim težavam, s katerimi se mora boriti, postaja *Meddobje* resnična vez in osrednja revija vseh po svetu raztresenih slovenskih ustvarjalnih kulturnih sil."

Martin Jevnikar je v kritiki knjige St. Kocipra *Na božji dlani* v junijski številki "Mladike" zapisal:

"...Pisatelj je to usodno razdobje v življenju preprostih Prlekov dobro zajel in obdelal. Roman je neke vrste tragedija, ki se klasično zapleta, doseže ob preseljevanju višek in se naglo razplete v katastrofo. V prvem delu prevladuje razočaranje nad položajem Jugoslavije in nad novimi oblastniki. Višek ob preseljevanju je poln tragike, ko ljudi nasilno trgajo od domov dedov in pradedov in jih skoraj gole pošiljajo po neznanem svetu. Zadnji del preveva strah: strah pred novimi oblastniki, strah pred sočlovekom, strah pred življenjem... Roman zajema življenje v celoti... to je odlika tega dela. Še posebej se je Kociper poglobil v usode nekaterih posameznikov. Najlepše je razvil usodo Hrgovega Petra..."

Na božji dlani je realistična verna slika tedanje slovenske stvarnosti in v tem je pisatelj uspel. Manj zadovoljuje oblikovna stran, ker je pripovedovanje včasih preveč raztegnjeno. Proti koncu prehaja v polemičnost ob dnevnih geslih..."

— Prešernova družba v Ljubljani je izdala za leto 1959 svojim članom naslednji knjižni dar: Ivan Ribič, Sin, povest iz vojne dobe; Tone Seliškar, Velika gala predstava, povest za mladino iz cirkuškega življenja; dr. A. Polenc, Srečanje z živalmi step in puščav; zbirko povesti in novel Honoreja de Balzaca in končno zelo potrebno knjigo — tako pravi ljubljanski tisk — Lepo vedenje. Vodstvo družbe navaja, da so bile knjige vsaka natisnjene v 70.000 izvodih, kar pa je še vedno za Mohorjevo družbo, ki ima 80.000 članov in naročnikov.

— V Londonu je v prodaji knjiga "The Parnassus of a Small Nation — Parnas malega naroda", zbirka prevodov slovenske poezije, ki jo je v glavnem oskrbel prof. K. L. Mathiew, ki je lani umrl. Uvod je napisal prof. dr. Janko Lavrin. Poleg londonske založnice je kot izdajateljica navedena tudi Državna založba v Ljubljani.

— Novo sezono v ljubljanski Drami so začeli s Cankarjevo dramo "Za narodov blago". Pred predstavo je bilo opaziti gonjo proti uprizoritvi tega dela češ, da ni več aktualno in da je preveč odmaknjeno sodobni problematiki. Kot režiser je prvič nastopil Mile Korun, ki je delo postavil na oder s takšno učinkovitostjo, da je kritika morala priznati izredno veljavo Cankarja tudi za "današnje" razmere.

— Osemdesetletnico je slavil v Ljubljani univ. prof. dr. Franc Grivec, znan po vsem svetu s svojimi deli za zedinjenje ločenih kristjanov. Veliko je deloval za razmah Apostolstva sv. Cirila in Metoda.

— Znan je roman, ki ga je napisal francoski pisatelj Pierre Benoit in ki nosi naslov "Atantida". Henri Tomasi je po romanu povzel vsebino in skomponiral opero. Premiera je bila v pariški Operi. Glavno vlogo bi morala peti Ljudmila Čerina, ki se je pa pri zadnjih vajah z dirigentom sprla in so morali brzojavno poklicati iz Metropolitan opere v New Yorku Claude Bessy, ki je morala vlogo nastudirati v nekaj dneh. Med pripravami je izzval škandal tudi vodja baleta, znani Sergej Lifar, ki se je tokrat definitivno sprl z vodstvom opere in se "umaknil" v zasebno življenje. Odkar je sopranistka Meneghini Cailas začela delati reklamo zase s prepri z vodstvi gledališč, ni več miru na glavnih odrih po svetu (za Parizom so imeli poseb škandal prejšnji teden na Dunaju).

— Roman Karla Mauserja "Kaplan Klemen" je izšel knjižno pred leti že v nemškem prevodu. Sedaj bo izšel tudi v španščini. Zanimivo je, da delo še ni izšlo v knjižni obliki v slovenščini. Pred leti je roman izhajal kot podlistek.

— Pariška gledališča so imela v preteklem letu posebno ugodno sezono. V Evropi je bilo namreč več ameriških turistov kot druga leta. Zlasti z znanih "music-hallih" so cene vstopnicam izredno poskočile: povprečna cena za vstopnico je bila tri dolarje.

— Državna radijska postaja v Buenos Airesu je izvajala na ploščah 13. decembra v večernem koncertnem programu Bravničarjevo drugo simfonijo. Delo je igral ordirigiral pa je Samo Hubad.

— Italija je razpisala posebne nagrade za najboljša dela izvajana na radijskih oddajah. Prvo letošnjo nagrado, Premio Italia je prejela Francija in sicer za radiofonski balet Guliverjevo potovanje, čigar besedilo je napisal pisatelj Philippe Soupault, glasbo pa je komponiral Sergej Nigg. Drugo nagrado je dobila Japonska za radiofonsko glasbeno igro Tri slike v besedi in glasbi. Četrto pa Jugoslavija za radiofonsko pravljico Ptič, ki jo je napisal Aleksander Obrenović.

— Znana francoska založba Larousse, ki je izdala že celo vrsto enciklopedij, je začela izdajati enciklopedijo "Larousse de la musique". Izšel je že drugi zvezek. Knjiga je v vseh ozirih velika novost, ker so nekaterim stranem v besedilu priložene na poseben način izdelane gramofonske plošče, ki naj besedilo tudi "pozvočijo".

BREZ VELIKEGA TRUDA, BREZ VELIKIH STROŠKOV LAHKO VELIKO PRIPOMORETE KULTURNI AKCIJI. NE ZAVRZITE TEGA GLASU. POŠLJITE GA PO NAVADNI POŠTI KOT TISKOVINO NA NASLOV SVOJEGA PRIJATELJA V TUJINI, KI NAŠEGA DELA ŠE NE POZNA.

"GLAS" je štirinajstdnevnik. Izdaja ga Slovenska kulturna akcija, Alvarado 350, Ramos Mejia, FCNDFS, Buenos Aires, Argentina. Ureja uredniški odbor. Tiska tiskarna "Federico Grote" Montes de Oca 320, Buenos Aires